

FERENC PÁPA NAGYBÖJTI ÜZENETE 2018

„*A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet*” (Mt 24,12)

Kedves Testvérek!

Ismét közelít felénk az Úr Húsvétja! Hogy felkészüljünk rá, az Isteni Gondviselés a Nagyböjtöt adja nekünk 'megtérésünk szentségi jeleként'¹ („évenként visszatérő gyakorlatai által”), amely jelzi és meg is valósítja a lehetőséget, hogy teljes szívvel, teljes életünkkel visszatérjünk az Úrhoz.

Ebben az évben is ezen üzenettel szeretnék segíteni az egész Egyháznak, hogy örömben és igazságban élje meg ezt a kegyelmi időt. Az ihletet ehhez Jézus szavaiból merítem, ahogyan Máté evangéliumában olvasható: „*A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet*” (24,12).

Ezt a mondatot ott találjuk, amikor Jézus a végidőkről beszél, Jeruzsálemben, az Olajfák hegyén, éppen ott, ahol kezdetét veszi majd az Úr kínszenvedése. A tanítványok kérdésére válaszolva Jézus leírja a nagy összeomlást és azt a helyzetet, amelyben a hívők közössége találhatja magát. A fájó események közepette hamis próféták fognak sokakat félrevezetni, s ez azzal fenyeget, hogy kialszik a szívekben a szeretet, amely szeretetet az Evangélium lényege.

A hamis próféták

Hallgassuk meg ezt a részt és tegyük fel a kérdést: milyen formákat öltenek a hamis próféták?

Olyanok, mint a „kígyóbűvölők”, vagyis kihasználják az emberi érzelmeket, hogy rabszolgájukká tegyék és oda vigyék őket, ahova csak akarják. Isten hány és hány gyermekét bűvölik el a pillanatnyi gyönyörök csábításai, amit boldogságnak hisznek! Hány férfi és nő él a pénz illúziójának varázsában, amely valójában a haszon vagy az aljas érdekek rabszolgáivá teszi őket! Hányan vannak, akik azt hiszik: elég, ha csak maguknak élnek, azután a magány áldozataivá válnak!

Azok a „sarlatánok” is hamis próféták, akik egyszerű és azonnali megoldásokat kínálnak a szenvedésekre, olyan gyógyírt, ami azonban teljesen hatástalannak bizonyul. Hány és hány fiatalnak kínálják hamis megoldásként a kábítószer, az „egyszer használatos” kapcsolatokat, a könnyű, de becsstelen pénzszerzést! Hányan vannak, akiket hálójába vont a teljesen virtuális élet, ahol a kapcsolatok könnyűnek és gyorsnak tűnnek, hogy azután drámaian bebizonyosodjon: nincsen semmi értelmük. Ezek a csalók, akik értéktelen dolgokat kínálnak, elveszik cserébe azt, ami sokkal értékesebb: a méltóságot, a szabadságot és a szeretetre való képességet. A hiúság csapdája ez, amikor a páva szerepét játsszuk, azután nevetségessé válunk, s onnan nem lehet visszafordulni. Nem kell ezen csodálkozni: az ördög, aki „*hazug és a hazugság atyja*” (Jn 8,44) mindig jóként mutatja be a rosszat és igazként a hamisat, hogy összezavarja az ember szívét. Mindnyájunk számára feladat ezért szívében megvizsgálni, nem fenyegetik-e ezeknek a hamis prófétáknak a hazugságai. Meg kell tanulnunk, hogy ne álljunk meg az azonnali, felszínes szinten, hanem ismerjük fel, mi hagy bennünk jó és tartós nyomot, mivel Istentől jön és valóban a javunkra szolgál.

¹ Római Misekönyv, Nagyböjt I. vasárnapja, *collecta* (könyörgés).

A hideg szív

Dante Alighieri úgy írja le a poklot, hogy a közepén derékig jégbe van fagyva a sátán² aki az elfojtott szeretet dermedt légkörében él. Tegyük fel tehát a kérdést: hogyan hűlhet ki bennünk a szeretet? Mik azok a jelek, hogy kialudni készül bennünk a lángja?

Ami elfojtja a szeretetet, az elsősorban a pénz iránti mohó vágy, „*minden baj gyökere*” (1Tim 6,10). Ezt követi az Isten elutasítása, amivel együtt jár a tőle jövő vigasz elhárítása is, amikor inkább a reménytelenséget választjuk, semmint Igéjének és szentségeinek vigasztalását.³ Mindez erőszakká válik azokkal szemben, akikre úgy tekintünk, mint fenyegetésre a magunk „bizonyosságai” szempontjából: a meg nem született gyerekekkel, az idős, beteg emberekkel, az átutazó vendéggel, az idegennel szemben, de azzal a felebarátunkkal szemben is, aki nem felel meg az elvárásainknak.

A teremtett világ is csendben tanúskodik a szeretet eme kihüléséről: a földet megmérgezte az ember a gondatlanul, odafigyelés nélkül elhajigált szeméttel; a tengereknek, amelyek sajnos szintén szennyezettek, a kényszerű migráció számos hajótöröttjének maradványait is el kell fedniük; az egeket, amelyek Isten terve szerint az ő dicsőségét éneklék, olyan gépek ’szántják’, amelyekből halált hozó eszközök hullnak alá.

Közösségeinkben is egyre inkább kihűl a szeretet. Az *Evangelii gaudium* kezdetű apostoli buzdításomban igyekeztem leírni e szeretet hiányának legnyilvánvalóbb jeleit. Ezek: az önző lustaság, a terméketlen pesszimizmus, az elszigetelődés és a folytonos testvérháborúk kísértése, a világias gondolkodás, ami arra vezet, hogy csak a látszattal foglalkozunk, és így lehűtsük a küldetésünk hevét.⁴

Mit tegyünk?

Ha meglátjuk magunkban és magunk körül a most leírt jeleket, akkor ezekre az Egyház, édesanyánk és tanítónk, az igazság olykor keserű gyógyszerével együtt felkínálja számunkra a mostani nagybőjti időszakban az imádság, az alamizsnálkodás és a bőjt édes segítségét.

Ha több időt szánunk az *imádságra*, lehetőséget adunk a szívünknek, hogy felfedezze azokat a titkos hazugságokat, amelyekkel önmagunkat csapjuk be,⁵ hogy végre Istennél keressünk vigaszt. Ő a mi Atyánk, aki az életet akarja számunkra.

Az *alamizsnálkodás* gyakorlása által megszabadulhatunk a kapzsiságtól és felfedezhetjük, hogy a másik ember a testvérünk: amim van, soha nem teljesen az enyém. Mennyire szeretném, hogy az adakozás valódi életstílussá válna mindenkiben! Bárcsak követnénk keresztényekként az apostolok példáját, és meglátnánk a másokkal való osztozás lehetőségében az Egyházban megélt közösség kézzelfogható tanúságtételét. Ennek kapcsán felidézem Szent Pál felszólítását, amikor a korintusi hívekhez fordult a jeruzsálemi közösségnek szánt pénzgyűjtés ügyében: „...*mert javatokra válik*” (2Kor 8,10). Ez különösen is igaz Nagybőjtre, amikor számos szervezet tart gyűjtést nehéz helyzetben lévő egyházaknak és népeknek. Bárcsak mindennapi kapcsolatainkban is, minden olyan testvérünkkel szemben, aki segítséget kér, arra gondolnánk, hogy ez egy

² „A borzasztó birodalom királya, / a jégben állt, kiütve fele mellett” Pokol, XXXIV. ének, 28-29. Babits Mihály fordítása.

³ „Furcsa, de olykor tartunk a vigasztól, attól, hogy valaki megvigasztal. Sőt, még biztonságosabban is érezzük magunkat a szomorúságban és a kétségbeesésben. Tudjátok miért? Azért, mert a szomorúságban főszereplőnek érezzük magunkat. A vigasztalásban viszont a Szentléleké a főszerep” (*Angelus* imádság, 2014. december 7).

⁴ *Evangelii gaudium*, Nn. 76-109.

⁵ Vö. XVI. Benedek, *Spe salvi* enciklika, 33.

felhívás a Gondviselés részéről. Minden adakozás alkalom számunkra, hogy részt vegyünk abban, ahogyan Isten gondját viseli gyermekeinek. Ha ma engem használ fel arra, hogy segítsen egy testvérem, hogy ne gondoskodna az én szükségemről is legközelebb ő, akit senki nem múlhat felül nagylelkűségben?⁶

Végül a *böjt* elveszi az erőt az erőszakból, lefegyverez minket, jelentős alkalmat szolgáltat rá, hogy lélekben növekedjünk. Egyrészt lehetőségünk nyílik rá, hogy megértsük: mit tapasztalnak azok, akiknek a legszükségesebb dolgok is hiányoznak és ismerik a napi éhezés gyötrelmeit, másrészt kifejezésre juttatja lelkünk állapotát, amely Isten jóságára éheznek és Isten életére szomjaznak. A böjt felráz, figyelmesebbé tesz minket Isten és a felebarátaink iránt, felkelti akaratomkat, hogy engedelmeskedjünk Istennek, aki egyedül képes betölteni éhségünket.

Szeretném, ha a hangom eljutna a Katolikus Egyházon kívülre is, hogy eljusson mindannyiótokhoz, jószándékú férfiak és nők, akik nyitottak vagytok Istent meghallgatni. Ha Benneteket is szomorúsággal tölt el a világon eluralkodó igazságtalanság, ha Benneteket is aggaszt az a fagyos levegő, amely megbénítja a szíveket és a tetteket, ha úgy látjátok, hogy megfogyatkozott a közös emberség értelme, akkor csatlakozzatok hozzánk, hogy együtt szólítsuk Istent, együtt böjtöljünk és együtt adakozzunk testvéreink megsegítésére!

Húsvét tüze

Főként az Egyház tagjait hívom, hogy lendülettel vágjanak bele a Nagyböjt útjába, és támaszkodjanak az alamizsnára, a böjtre és az imára. Ha olykor úgy tűnik is, hogy sok szívben kialszik a szeretet, soha nem huny ki Isten szívében! Ő mindig nyújt számunkra új alkalmakat, hogy újra elkezdhessünk szeretni.

Kiváló alkalom lesz idén is erre a „24 óra az Úrért” kezdeményezés, amely arra hív bennünket, hogy a kiengesztelődés szentségét a szentségimádás keretében ünnepeljük meg. 2018-ban ez március 9-ére péntekre és március 10-ére, szombatra esik, a 130. zsoltár 4. verséből merítve ihletet: „*nálad bocsánatot nyer a véték*”. Minden egyházmegyében legalább egy templom nyitva fog maradni 24 órára folyamatosan, hogy alkalmat nyújtson a szentségimádásra és a szentségi gyónásra.

Húsvét éjszakáján újra átéljük majd a húsvéti gyertya meggyújtásának nagyhatású szertartását: az „új tűzből” vett fény lassanként el fogja izzni a sötétséget és megvilágítja majd a liturgián részt vevő közösséget. „*a dicsőségesen feltámadt Krisztus világossága oszlassa szét szívünk és elménk homályát*”,⁷ hogy mindnyájan újra átélhessük az emmauszi tanítványok tapasztalatát: meghallgassuk az Úr szavát és magukhoz vegyük az Eucharisztia Kenyerét, s akkor a szívünkben újra fellángol a hit, a remény és a szeretet.

Megáldalak benneteket és imádkozom értetek. Ne feledkezzetek meg róla, hogy imádkozzatok értem.

Vatikán, 2017. november 1.

Mindenszentek ünnepén

FERENC

⁶ Vö. XII. Piusz, *Fidei donum* enciklika, III.

⁷ Római misekönyv, húsvéti vigília, lucernárium.